

OKRESNÝ ÚRAD BRATISLAVA - 4 -	
Došlo dňa: 16. 12. 2022	
Číslo spisu: 0395899/2022	165808/2022
Prílohy: 1	Vybavuje: HEA

Okresný úrad Bratislava odbor
starostlivosti o životné prostredie
Tomášikova 46
832 05 Bratislava 3

Vaše číslo:

Naše číslo:
01632/2022/BA1000/BA-2

Vybavuje/kontakt:
Marián Riška 0908 123 361
marian.riska@mhth.sk

V Bratislave, dňa:
13. 12. 2022

Vec: Doplňenie informácií k oznámeniu

**„Vysokoúčinná kombinovaná výroba elektriny a tepla ako náhrada za súčasné zdroje
v SZCT Západ“**

Na základe listu Okresného úradu Bratislava, odboru starostlivosti o životné prostredie č. OU-BA-OSZP3-2022/1658085-009 z dňa 24.11.2022 zasielame požadované informácie na objasnenie pripomienok a požiadaviek vyplývajúcich z nasledujúcich stanovísk dotknutých orgánov a dotknutej verejnosti. Pripomienky, podmienky a odporúčania sú uvedené tak, ako boli formulované v stanoviskách, *odpovede k nim sú písané kurzívou.*

- Krajské riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Bratislave, list č. KRHZ-BA-OPP-2022/000649-002, Bratislava dňa 06.10.2022, „Vysokoúčinná kombinovaná výroba elektriny a tepla ako náhrada za súčasné zdroje v SZCT Západ“ – stanovisko k zmene navrhovanej činnosti**

Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Bratislave nemá pripomienky k zmene navrhovanej činnosti.

Bez pripomienok.

- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava Hlavné mesto so sídlom v Bratislave, list č. OHŽPaZ/14750/2022 Bratislava dňa 12.10.2022, Závážné stanovisko**

Z hľadiska ochrany verejného zdravia netrvám na ďalšom posudzovaní zmeny podľa zák. č. 24/2006 Z.z. pre činnosť „Vysokoúčinná kombinovaná výroba elektriny a tepla ako náhrada za súčasné zdroje v SZCT Západ“, ul. Polianky, mestská časť Bratislava – Dúbravka, okres Bratislava IV, parc.č. 2484/1,2,3; 2485/1, 8,9,12 v k.ú. Dúbravka.

Upozorňujeme na predloženie aktualizovanej hlukovej štúdie v konaní podľa zák. č. 355/2007 Z.z., ktorá preukáže potrebu realizovania doporučených protihlukových opatrení – a to na základe známych poznatkov o hlukových parametroch konkrétnych zdrojov hluku navrhnutých pre výstavbu navrhovanej činnosti.

Hlukovú štúdiu pod názvom Posúdenie hlukovej záťaže dotknutého vonkajšieho prostredia pre stupeň EIA - Výstavba technológie na vysokoúčinnú kombinovanú výrobu elektriny a tepla ako náhrady za súčasné zdroje SZCT Západ Bratislava spracovala spoločnosť AKUSTA, s.r.o., Tureň v septembri 2022 a bola súčasťou oznámenia o zmene navrhovanej činnosti ako samostatná príloha.

Uvedenie nových technologických zariadení do prevádzky bude vykonané v zmysle zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. Po uvedení do prevádzky budú vykonané kontrolné

merania účinnosti realizovaných opatrení podľa požiadaviek orgánu ochrany verejného zdravia. Pripomienka bola vzatá na vedomie.

- **Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, list č. MAGS OEaTI 61572/2022-479735, Bratislava dňa 12.10.2022, „Vysokoúčinná kombinovaná výroba elektriny a tepla ako náhrada za súčasné zdroje v SCZT Západ“ – stanovisko k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti**
- Z hľadiska územného plánovania bude súlad, resp. nesúlad navrhovanej činnosti vyhodnotený a posúdený v Záväznom stanovisku hlavného mesta SR Bratislavy k investičnej činnosti.

Otázka intenzity zastavanosti bola odkomunikovaná s Hlavným mestom SR Bratislavou, ktorá ako dotknutý orgán vydala na základe doplňujúcich informácií záväzné stanovisko k investičnej činnosti pod č. MAGS OUIK 60153/2022-500569 z dňa 27.10.2022, v ktorom konštatuje, že navrhované ukazovatele intenzity využitia územia považuje vzhľadom na spôsob funkčného využitia územia za akceptovateľné. Uvedená požiadavka bola splnená a nie je potrebné ju uviesť ako podmienku v rozhodnutí zo zisťovacieho konania.

- Z hľadiska technickej infraštruktúry nesúhlasíme s odvádzaním zrážkových vôd zo spevnených plôch striech do verejnej kanalizácie (upozorňujeme na to, že návrh odvádzania zrážkových vôd zo striech navrhovaných objektov do verejnej kanalizácie je v priamom rozpore so strategickými dokumentami Hlavného mesta a v rozpore s udržateľným nakladaním so zrážkovými vodami v zmysle materiálu MŽP) – žiadame doplniť návrh odvádzania zrážkových vôd.

Upozorňujeme, že SHMÚ v termíne 08/2021 aktualizoval návrhové intenzity dažďa pre Bratislavu.

Odvádzanie dažďových vôd bude zmenené nasledovne: Dažďové vody zo striech a spevnených plôch budú odvádzané do dvoch retenčných nádrží s bezpečnostným prepadom do kanalizácie. Dažďové vody z retenčných nádrží sa budú využívať na polievanie riešených sadových úprav. Inžiniersko-geologický prieskum preukázal, že v oblasti sa nachádzajú zeminy nevhodné na vsakovanie z toho dôvodu zriadenie vsakovacích zariadení nie je možné. Uvedená požiadavka bola akceptovaná.

Pripomienka o návrhových intenzitách dažďa bola vzatá na vedomie a v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie bude zohľadnená v potrebných výpočtoch.

- Z hľadiska vplyvov na životné prostredie, vrátane kumulatívnych vplyvov:
 - žiadame vypracovať dendrologické posúdenie drevín určených na výrub odborne spôsobilou osobou podľa zákona; výrub drevín uskutočniť na základe právoplatného rozhodnutia podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a vykonať ho mimo obdobia hniezdenia vtákov.

Pripomienka bola akceptovaná, potrebné výruby budú realizované v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

- Výsadbu je potrebné realizovať na základe odsúhlaseného návrhu sadovníckych úprav.

Pripomienka bola akceptovaná, sadové úpravy rieši samostatný stavebný objekt SO307.

- z hľadiska ochrany prírody žiadame rešpektovať regionálne biocentrum – RBc Sitina Starý Grunt, ktoré na nachádza v blízkosti riešeného územia.

Pripomienka bola vzatá na vedomie a splnená. Navrhovaná výstavba nezasahuje do regionálneho biocentra Sitina Starý Grunt.

- žiadame rešpektovať rozhodnutie orgánu ochrany ovzdušia a rozhodnutie SIŽP vydané v rámci zmeny integrovaného povolenia a počas výstavby realizovať protiprašné opatrenia.

Pripomienka bola akceptovaná. Povoľovanie zmien jestvujúcich zdrojov znečisťovania bude vykonané v zmysle zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší v znení neskorších predpisov. Protiprašné opatrenia budú riešené v rámci projektu organizácie výstavby.

- žiadame zostaviť plán preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku znečisťujúcich látok do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku.

Pripomienka bola akceptovaná. Nový havarijný plán bude vypracovaný po vybudovaní nových technologických zariadení a predložený na schválenie na SIŽP.

- pri objektoch podliehajúcich zmene navrhovanej činnosti, v ktorých sa bude zaobchádzať so znečisťujúcimi látkami, dbať pri návrhu, realizácii a prevádzke dotknutých stavebných objektov na dodržanie ustanovení zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách.

Pri príprave projektu a spracovaní oznámenia bolo prihlíadané na všetky relevantné právne predpisy, technické normy a odporúčania v rozsahu zodpovedajúcom potrebám posúdenia predpokladaných vplyvov na životné prostredie zvlášť na ochranu podzemných a povrchových vôd. Uvedená požiadavka je splnená.

- upozorňujeme na potrebu rešpektovať zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhlášku č. 549/2007 Z. z.; v ďalšom stupni spracovania projektovej dokumentácie je potrebné aktualizovať hlukové posúdenie podľa presných hlukových parametrov dodávaných zariadení, materiálov a protihlukových úprav; žiadame realizovať protihlukové opatrenia.

Počas prípravy projektu bolo vypracované Posúdenie hlukovej záťaže dotknutého vonkajšieho prostredia pre stupeň EIA - Výstavba technológie na vysokoúčinnú kombinovanú výrobu elektriny a tepla ako náhrady za súčasne zdroje SCZT Bratislava Západ, ktoré spracovala v septembri 2022 spoločnosť AKUSTA, s.r.o., Tureň. Na elimináciu hluku sú v zmysle hlukovej štúdie navrhnuté nasledovné protihlukové opatrenia :

- tlmiče hluku v komínoch plynovej kotolne a KGJ
- tlmiče hluku na výtlakoch z priestoru KGJ
- realizácia troch protihlukových stien v tvare "U" okolo voľne stojacích vzduchových chladičov na streche objektu KGJ, s celkovou dĺžkou jednej protihlukovej steny cca 36 m. Horné hrany protihlukových stien vo výške cca 1,5 nad homou hranou vzduchových chladičov a spodné hrany v úrovni spodnej hrany chladičov.
- protihlukové bariéry musia byť pohltivé na stranách prívratených k vzduchovým chladičom.
- realizácia protihlukových úprav vo vnútorom priestore kogeneračných jednotiek vo forme akustických pohltivých obkladov a podhládov s optimálnou pohltivosťou.

Po uvedení do prevádzky budú vykonané kontrolné merania účinnosti realizovaných opatrení podľa požiadaviek orgánu ochrany verejného zdravia ako už bolo uvedené. Uvedená požiadavka bola akceptovaná.

- v ďalšom stupni navrhujeme doplniť údaje o produkcii a nakladaní s odpadom č. druhu: 17 09 03 iné odpady zo stavieb a demolácii, vrátane zmiešaných odpadov obsahujúce nebezpečné látky a doplniť ďalšie stavebné odpady a odpady z demolácii, vrátane výkopovej zeminy z kontaminovaných miest zo skupiny 17 z kategórie odpadu N, ktoré budú vznikať pri odstraňovaní popísaných jestvujúcich objektov, v ktorých sa zaobchádzalo so znečisťujúcimi / nebezpečnými látkami. Do tabuľky navrhujeme doplniť údaje o množstvách a spôsobe nakladania (činnosti R a D) s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva.
- upozorňujeme, že pri plánovaných demolačných a búracích prácach je potrebné postupovať v zmysle platných všeobecne záväzných predpisov a nariadení.

Pripomienky boli vzaté na vedomie. Nakladanie so stavebnými odpadmi sa bude vykonávať v zmysle zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov a vykonávacích predpisov. Upresnený

zoznam stavebných odpadov a spôsob zhodnocovania a zneškodňovania jednotlivých druhov odpadov budú riešené v súhrnnej technickej správe.

- **Združenie domových samospráv, Bratislava: Vyjadrenie v procese EIA k Zámeru „Vysokoúčinná kombinovaná výroba elektriny a tepla ako náhrda za súčasné zdroje v SCZT Západ“ z dňa 05.10.2022.**

„Podľa prieskumu Denníka N (<https://e.dennikn.sk/2911528/>) verejnosť veľmi silno podporuje ekologické a klimatické ciele, ale veľmi nerozumie odbornej stránke a spôsobom, akými si ich môže realizovať. Žiadame teda úrad aby zabezpečil práva verejnosti v súlade s Aarhuským dohovorom (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/43/20060204>), Smernicou o EIA (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/LSU/?uri=celex:32011L0092>) a zákonom o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č.24/2006 Z.z. (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html>) a v zmysle §3 ods.2 správneho poriadku verejnosť poučil o tom, akým spôsobom si má v konaní uplatňovať svoje práva a povinnosti efektívnym spôsobom; v odôvodnení rozhodnutia žiadame uviesť, ako tieto práva verejnosti v konaní úrad realizoval.

Akútne a chronické environmentálne problémy, ktorým čelíme:

- 1) Príčiny dnešného zlého stavu hospodárstva treba hľadať v ekonomických reformách prvej Dzurindovej vlády. Nemožno im uprieť, že tieto reformy (spojené aj s rozpredávaním štátneho majetku, tzv. slovenského rodinného striebra) priniesli krátkodobé úspechy. Zo strednodobého a dlhodobého hľadiska však naša ekonomika patrí medzi najzraniteľnejšie v Európe a zároveň za najmenej pripravené čeliť výzvam spojeným so zvyšovaním automatizácie a postupným nahrádzaním ľudskej práce výkonnými robotmi (napr. Slovensko je výrobná linka automobilov, ale zásadnejší výskum automobilky realizujú v iných štátoch).

Podľa viacerých názorov, Slovensku hrozí tzv. **pasca stredných príjmov**:

Na druhej strane Slovensko čelí najbližšie desiatky rokov neuveriteľne obrovskej ekonomickej výzve. Ide o výzvu, ako nepadnúť do pasce strednopríjmových krajín. Zdrojom slovenského rastu za posledných dvadsať rokov bol práve obchod a vývoz. Slovensko neprodukuje veľmi inovatívnu pridanú hodnotu. Ako budeme ekonomicky rásť – a už sa to deje –, konkurenčné výhody začnú klesať. Ak nebudú nízke mzdové náklady, už nebudeme dostatočne konkurencieschopní.

Ide o najväčšiu zmenu, ktorá nastane v slovenskej ekonomike v najbližšom desaťročí a ktorá bude mať dôsledky na politickú mapu krajiny, no žiaden politik o nej nehovorí. Ide o to, ako zmeniť ekonomický model Slovenska a prejsť od nízkonákladovej priemyselnej výroby a zahraničného vývozu na udržateľnejšiu formu rastu, ktorá generuje vyššiu pridanú hodnotu a inovácie. Ide o to, ako urobiť zo Slovenska krajinu, ktorá ľuďom poskytne nielen akúkoľvek novú prácu, ale kvalitnú prácu a príležitosti, pre ktoré slovenský talent nebude musieť utekať do zahraničia. Je mi ľúto, že o tejto kľúčovej otázke slovenskej budúcnosti sa v slovenskej politike veľmi nediskutuje.

Je nepochybné, že ekonomika a hospodárstvo založené na týchto reformách sa vnútorne vyčerpalo a melie z posledného. Slovenská spoločnosť čelí rovnakým problémom, akým čelilo v poslednej dekáde svojej existencie socialistické Československo; dokonca je veľmi podobná aj symptomatika. Pre porovnanie odkazujeme na príhovor Miloša Jakeša v Červenom Hrádku (<https://www.youtube.com/watch?v=cKoQQo8gdPM&t=1257s>), ktorý podľa wikipédie (https://sk.wikipedia.org/wiki/Prejav_Milo%C5%A1a_Jake%C5%A1a_na_%C4%8Cervenom_hr%C3%A1dku) je „sondou do zmýšľania vedúcich predstaviteľov komunistického režimu niekoľko mesiacov pred jeho zánikom. Ortodoxný stúpenec normalizácie Miloš Jakeš v ňom dôrazne apeloval na nutnosť odštartovať zásadné ekonomické a spoločenské reformy. Pomerne presne identifikoval základné a pre režim osudové problémy, ktoré však už nemohli byť riešené v intenciách direktívno-centralistického modelu socializmu.“ Porovnajme štruktúru príhovoru:

- a. útok na ekologických aktivistov
- b. útok na občiansku spoločnosť
- c. útok na politickú opozíciu
- d. konštatovanie potreby perestrojky
- e. nemohúcnosť z prinášania riešení na vážne spoločenské a hospodárske problémy

ZDS v rámci Európskej zelenej dohody (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sk) je potrebné nastaviť transformáciu hospodárstva na ekologickom princípe; žiadame navrhovateľa vysvetliť, jeho príspevok k budovaniu ekologického a inovatívneho hospodárstva založeného na znalostiach a občianskej participácii.

V tejto súvislosti by sme chceli upozorniť, že zriaďovateľ navrhovateľa – MH SR – v nedávnej minulosti sa pokúsilo o Aarhuským dohovorom zakázaný spôsob vylúčenia verejnosti z procesov občianskej participácie a to snahou o kriminalizáciu činnosti ZDS. Tento pokus neuspel. Avšak vzhľadom na to, že zriaďovateľom navrhovateľa je MH SR, žiadame, aby navrhovateľ k tejto problematike zaujal jednoznačné stanovisko a postoj.

Spoločnosť MH Teplárenský holding, a.s. prostredníctvom svojich organizačných zložiek zabezpečuje v sústave západ hospodárne prevádzkovanie tepelných zariadení, aby sa trvalo dosahovala hospodárna výroba, rozvod a spotreba tepelnej a elektrickej energie.

Horúcovodná sústava centralizovaného zásobovania teplom Bratislava západ zabezpečuje dodávku tepla na vykurovanie a prípravu TV prevažnej časti bytových objektov, administratívnych, školských, zdravotných, kultúrnych, športových a iných objektov v správe odberateľských organizácií v západnej oblasti mesta Bratislavy. Ťažiskom odberu sú bytové domy a objekty občianskej vybavenosti sídlisk Dúbravka, Karlova Ves, Dlhé Diely, objekty vysokoškolského areálu a Slovenskej televízie v Mlynskej doline. Tepláreň západ je kombinovaný zdroj výroby elektriny a tepla a je hlavným centrálnym zdrojom tepla pre HV SCZT v oblasti Bratislava západ. Externým dodávateľom tepla do HV sústavy CZT Ba západ je Kogeneračný zdroj Bratislava West.

V celkovom kontexte prevažujú dôležité socio-ekonomické dopady v oblastiach ako vykurovanie a dodávka TUV s dôrazom na dlhodobú udržateľnosť a bezpečnosť. Najväčšou nevýhodou súčasnej sústavy tepelných zariadení TpZ je nízka využiteľnosť inštalovaných výkonov, z čoho vyplýva nízka miera vlastnej kombinovanej výroby elektriny a tepla. Navrhovaný koncept má ambíciu vyššej miery využitia vlastných zdrojov a podstatne zvýšiť dodávku elektriny do distribučnej sústavy a súčasne zvýšiť flexibilitu prevádzky. V rámci rekonštrukcie budú odstránené morálne a technicky dožité objekty mazutového hospodárstva, čím sa zmenší riziko potenciálneho ohrozenia geologického podlažia a podzemných vôd.

Uvedenými krokmi navrhovateľ napomáha k budovaniu ekologického a inovatívneho hospodárstva, pretože zabezpečovanie vykurovania a dodávok teplej vody prostredníctvom systémov centrálného zásobovania teplom je momentálne environmentálne najpriateľnejší spôsob v hromadnej bytovej výstavbe, kde sa nedajú okamžite a v potrebnom rozsahu použiť alternatívne spôsoby ako solárne panely, tepelné čerpadlá a pod.

Spoločnosť MH Teplárenský holding, a.s. rešpektuje a dodržiava platnú legislatívu v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia vrátane predpisov na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie. Nie je však v jej kompetencii hodnotiť a komentovať kroky svojho zriaďovateľa.

- 2) ZDS tvrdí (podobne ako Európska komisia) že ekonomika nemusí byť v rozpore s ekológiou ale majú sa vzájomne dopĺňať; ako sme opakovane uviedli, toto je dokonca ústavným princípom, ktorý sa doteraz nedarí plne naplňať. Predseda ZDS je autorom interpretácie rozvinutia produkčnej funkcie $Y(X)=f(C)+f(L)+f(A)$; t.j. produkcia sa rovná kombinácii funkcií výrobných faktorov kapitálu, práce a pôdy. Nazdávame sa, že tak ako kapitál je nositeľom trhovej ekonomiky, práca je nositeľom sociálneho rozmeru, tak pôda je nositeľkou environmentálneho rozmeru. ZDS tak presadzuje myšlienku zelenej transformácie hospodárstva tak, aby bola konkurencieschopnou modernou ekonomikou s tým, že túto transformáciu vidíme prostriedkami ekologického zlepšovania nielen samotného prostredia, ale aj ekologizácie samotnej výroby. Iným slovom, konkurenčnú výhodu môže získať ten, ktorý vhodne investuje do životného prostredia, čo sa mu súčasne vráti na produktivite a teda v konečnom dôsledku na hospodárskom výsledku. Neopomenuteľnou skutočnosťou je aj to, že takto sa súčasne generuje aj sociálny a trhový rast. Slovensko tak môže získať náskok práve v rozhodujúcej kategórii nadchádzajúceho obdobia a to je dôraz na životné prostredie. Inšpiráciou nám môže byť historický rudný banský priemysel v Kremnicku, Štiavnicku, na Spiši a Gemeri, ktorý sa nespoliehal na fosílnu energiu ale na udržateľné formy energie (zväčša tajchy a iné formy vodnej energie). Žiadame navrhovateľa, aby navrhol opatrenia, ktorými prispeje k zelenej transformácii hospodárstva aj celej spoločnosti založenej na inováciách a Európskej zelenej dohode (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sk); žiadame úrad, aby takéto opatrenia určil ako záväzné podmienky rozhodnutia.

Poslanie a náplň činnosti navrhovateľa boli spomenuté pri predchádzajúcom bode. Ďalším výrazným príspevkom je samotné odstránenie technicky a morálne opotrebovaných zariadení a vybudovanie nových

technologických zariadení, ktoré budú zahŕňať technické riešenia zamerané na minimalizáciu environmentálnych dopadov navrhovanej činnosti.

- 3) Európska komisia pripravuje balíček energetických reforiem popularizovaných pod názvom „Fit for 55“ (<https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/fit-for-55/>), čím sa naznačuje ambícia EÚ stať sa uhlíkovo neutrálnym kontinentom. Žiadame navrhovateľa, aby uviedol opatrenia, ktorými navrhuje prispieť k tejto snahe v rámci svojho zámeru. Bližšie vysvetlenie nájdete v odbornom článku (<https://euobserver.com/climate/152419>).

Dtto čo predchádzajúci bod.

- 4) **Energetická efektivita**, je komplexná téma, ktorá má na jednej strane zabezpečiť znižovanie uhlíkovej stopy budov a na strane druhej pomôcť vlastníkovi a prevádzkovateľovi budov znížiť náklady na plyn prevádzky. Približne tri štvrtiny budov v Európe nie sú energeticky efektívne. Budovy v EÚ spotrebujú asi 40 percent energie a vyprodukujú 36 percent emisií skleníkových plynov. Zvýšenie ich energetickej efektívnosti by prinieslo úspory aj pomohlo zabrzdiť klimatické zmeny. Roku 2030 by mali všetky novopostavené budovy produkovať nulové emisie; pričom do tejto kategórie spadajú aj rekonštrukcie budov. Pri rekonštrukciách je dôraz na kvalitu a hlbkové systémové rekonštrukcie.

Obnova budov je jedným z pilierov slovenského Plánu obnovy a odolnosti, ktorý má zabezpečiť zotavenie slovenskej ekonomiky z pandémie COVID-19 a zároveň ho nasmerovať k uhlíkovej neutralite. Preukázanie splnenia tejto požiadavky je teda vo verejnom záujme ako aj v záujme zabezpečenia konkurencieschopnosti Slovenska a jeho hospodárstva prostredníctvom znižovania prevádzkových nákladov spojených s budovami.

Viacej informácií ako aj informácie o pripravovanej energetickej smernici: <https://euractiv.sk/section/klima/news/nova-smernica-urci-povinne-energeticke-standardy-aj-pre-existujuce-budovy/>. V dôsledku požiadavky na udržateľnosť klimatickej infraštruktúry je pri financovaní z európskych zdrojov potrebné už dnes preukázať splnenie budúcich požiadavok, aj keď dnes ešte nie je legislatívne podchytené.

Žiadame navrhovateľa o informáciách o tom, aké palivá plánuje využívať, prečo sú vhodné, udržateľné a ekologické.

Projektová dokumentácia pre stavebné povolenie bude vypracovaná v zmysle stavebného zákona vrátane technologického projektu a ďalších súvisiacich dokumentov. Kompletná projektová dokumentácia bude predložená na vyjadrenie dotknutým orgánom v ďalších stupňoch povoľovacieho procesu. Navrhovaný koncept má ambíciu vyššej miery efektivity a využitia vlastných zdrojov a podstatne zvýšiť dodávku elektriny do distribučnej sústavy a súčasne zvýšiť flexibilitu prevádzky. Požiadavka bude splnená.

Ako palivo bude použitý zemný plyn, ktorý v súčasnosti nemá alternatívu z hľadiska tvorby emisií vo vzťahu k vyrobenej jednotke tepla. Zemný plyn patrí medzi palivá, ktoré majú vysokú výhrevnosť. Pri spaľovaní zemného plynu vzniká najmenší podiel oxidu uhličitého v porovnaní s ostatnými fosilnými palivami. Prakticky neobsahuje zložky podmieňujúce vznik škodlivín (napr. síra, fluór, chlór a ich zlúčeniny). Plynne splodiny vznikajúce zo spaľovania zemného plynu sú bez zápachu, nejedovaté, bez dymu a sadzí a preto ide o najčistejší fosilný zdroj.

- 5) Glasgowská konferencia a odborný panel konštatoval, že **dynamika klimatickej krízy** sa od Parížskej konferencie ešte zhoršila (zrejme hystériou navyšovania zaťaženia životného prostredia, kým to ešte nie je zakázané). Preto je nevyhnutné okamžite prijať účinné opatrenia na zabezpečenie dosiahnutia cieľov COP26 (<https://e.dennikn.sk/2608713/je-cas-na-nudzovy-rezim-co-sa-stalo-na-klimatickej-konferencii-v-glasgowe-a-co-to-znamenava-pre-slovensko/>); žiadame uviesť a vyhodnotiť účinnosť prijatých opatrení na dosiahnutie týchto cieľov.

Na Slovensku to znamená, že Slovenská klíma sa zmení ešte viac ako doteraz, nadobudne značne stredomorský charakter podobný dnešnému Chorvátsku (<https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/599783-klimatolog-fasko-v-ide-o-pravdu-slovensko-bude-mat-pocasi-ako-vnutrozemie-chorvatska-a-bulharska/>).

Dopady na Slovensko sú obzvlášť závažné a intenzívne:

- <https://dennikn.sk/2942363/klimatolog-o-letach-na-slovensku-kedysi-bolo-v-dudinciach-pat-tropicky-dni-dnes-ich-je-50-grafy/>

- <https://dennikn.sk/2940513/klimatolog-fasko-o-klimatickej-zmene-nevidim-to-dobre-taketo-sucho-na-slovensku-este-nebolo/>
- <https://dennikn.sk/2934366/pocity-viny-hnevu-ci-strach-z-buducnosti-preco-narasta-klimaticka-uzkost-a-ako-pomoc-ludom-ktori-nou-trpia/>

Aké adaptačné a mitigačné klimatické opatrenia zámer implementuje?

Klimatická zmena je podľa IPCC horšia, než sme čakali. Šance na zastavenie otepľovania pod 1,5 stupňa Celzia sú veľmi malé. Môžeme ešte zabrániť úplnej katastrofe, ale mali by sme sa pripraviť na extrémne počasie, suchá a zaplavenie pobrežných oblastí. Následky klimatickej krízy pocíti každé miesto na planéte, píše sa vo februárovej správe Medzinárodného panela pre zmenu klímy (IPCC). Jej obsah podrobnejšie uvádza článok v Denníku N.

Podľa vedcov sa väčšina krajín pripravuje na oteplenie o 1,5 až dva stupne. Bude však vyššie, a opatrenia teda nebudú stačiť. Prioritou je stále zníženie emisií skleníkových plynov, no IPCC zdôrazňuje aj potrebu adaptačných opatrení. Inak povedané, musíme sa pripraviť na život s väčším množstvom prírodných katastrof.

V Európe identifikuje správa štyri riziká: vlny tepla, záplavy, suchá, nedostatok vody. Veľmi bude postihnutý juh Európy. Pri oteplení o dva stupne bude nedostatkom vody trpieť viac ako tretina obyvateľov, pri trojstupňovom náraste teplôt dvakrát viac.

S otepľovaním sú spojené ďalšie riziká: strata prirodzených habitatov a obmedzenie fungovania ekosystému, vyššia úmrtnosť, neúroda, strata úrodnej pôdy.

Chránená nie je ani severná Európa – tú môžu ohroziť záplavy či silné búrky. Suchá a neúroda alebo, naopak, záplavy a silné búrky zasiahnu aj Slovensko.

Najbezprostrednejšie zasiahnutým sektorom bude poľnohospodárstvo. Nedostatok potravín pocíti milióny ľudí. Ohrozené sú najmä najchudobnejšie regióny, no dôsledky pocíti aj Európa, najmä južná. Obmedzená produkcia potravín zdvihne ich ceny.

Poľnohospodári by sa mali zamerať na zadržiavanie vody v krajine a preorientovať sa na ekologické postupy, ktoré nie sú také závislé od závlahy a zvládajú výkyvy počasia.

Mestá sa musia pripraviť na zvládnutie horúčav: napríklad výsadbou verejnej zelene či lepším hospodárením s dažďovou vodou. Vlny horúčav pomáhajú prekonať aj opatrenia ako zelené strechy.

Budeme musieť viac investovať do systémov na monitorovanie a vyhodnocovanie rizík, ako sú záplavy, vichrice, či do odstraňovania ich následkov.

Požiadavka bola vzatá na vedomie. Jej plnenie - vyhodnotenie účinnosti prijatých opatrení je viazané na obdobie po uvedení navrhovanej činnosti do prevádzky.

Pri vypracovaní projektu ako celku bola zohľadnená aj „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“. Adaptačné a mitigačné opatrenia sú priebežne zapracovávané do projektovej dokumentácie. Z riešení, ktoré boli navrhnuté po konzultácii s Magistrátom uvádzame areálovú zeleň, ktorá bude slúžiť na zlepšenie mikroklimatických pomerov, zachytávanie dažďových vôd v retenčných nádržiach a spomaľovanie ich odtoku, strešná zeleň na SO 201 a SO 204 a pod.

- 6) Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov je základným legislatívnym nástrojom odpadového hospodárstva. Podľa hierarchie odpadového hospodárstva je zneškodňovanie odpadu až na poslednom mieste v prioritách nakladania s odpadom. Reálne je to však na Slovensku najčastejšie používaný spôsob nakladania s odpadom. Príčinou tohto stavu je prevažne lineárny ekonomický model súčasnej spoločnosti. Ťažíme prírodné zdroje, odnášame ich na opačný koniec sveta, kde sa z nich vyrábajú výrobky. Tie sú distribuované do ďalších kútov sveta, kde ich spotrebiteľ kúpi, použije a vyhodí. Tak vzniká odpad a suroviny vo forme produktov končia na skládkach, v spaľovniach či pohodené vo voľnej prírode.

Žiadame v projekte riešiť výrazný odklon od zneškodňovania odpadu skládkovaním v súčasnosti (lineárna ekonomika) a posunúť odpadového hospodárstva smerom k modelu založenom na cirkulárnej ekonomike – pomocou účinného zhodnocovania materiálov v odpade. Takto sa výrazne minimalizuje odpad a náklady na vstupné materiály i energiu, potrebné pre výrobu nových výrobkov. Navrhovaná činnosť prispieva k plneniu cieľov v oblasti triedenia a recyklácie komunálnych odpadov,

ktoré ako členská krajina EÚ musíme splniť: do roku 2035 budeme triediť a recyklovať 65 % komunálnych odpadov, v roku 2035 bude skládkovaných iba 10 % komunálnych odpadov.

Do pozornosti kladieme Akčný plán pre zavedenie cirkulárnej ekonomiky (https://ec.europa.eu/environment/strategy/circular-economy-action-plan_sk); ktorý je plánom Európskej únie pre vysporiadanie sa s ekologickými dôsledkami nevhodných odpadových politík.

Na navrhovateľa sa ako na pôvodcu odpadov v plnom rozsahu vzťahujú ustanovenia zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov vrátane hierarchie odpadového hospodárstva, súvisiacich právnych predpisov Slovenskej republiky v oblasti odpadového hospodárstva a všeobecne záväzné nariadenia, v ktorých sú princípy, ciele a opatrenia POH SR ako aj nižších správnych celkov zohľadnené. Predpokladá sa, že skladba vznikajúcich odpadov sa nezmení, očakáva sa že ich celkové množstvo mierne klesne. Požiadavka bude splnená.

Žiadame však navrhovateľa, aby všeobecne zrozumiteľným spôsobom v doplnujúcej informácii uviedol, ktoré hlavné environmentálne vplyvy identifikoval, aké environmentálne ciele sledoval pri ich riešení sledoval a ako ich navrhuje dosahovať a akými opatreniami zmiernuje svoj zásah do životného prostredia; taktiež aby uviedol všetky argumenty, prečo si považuje svoj projekt za environmentálne prípustný a celospoločensky prospešný. Súčasne žiadame reakciu na každú z naznačených oblastí.

Žiadame vyššie uvedené informácie vyhodnotiť formou všeobecne zrozumiteľného zhodnotenia opisom z hľadiska šiestich hlavných faktorov posudzovania environmentálnych vplyvov: • klíma, • biodiverzita, • voda, • vzduch, • energie a • územná stabilita biodiverzity; v každom z týchto faktorov žiadame zvoliť merateľný ukazovateľ, ktorý bude následne monitorovaný aj z hľadiska poprojektovej analýzy.

Ako už bolo spomenuté výrazným príspevkom k zlepšovaniu životného prostredia je samotná obnova technicky a morálne opotrebovaných zariadení priemyselného areálu v priemyselnej zóne na nový funkčný areál, ktorý bude obsahovať najnovšie technické riešenia zamerané na minimalizáciu environmentálnych dopadov navrhovanej činnosti.

Plochy, ktoré majú byť využité na výstavbu, nie sú z fytoecologického ani botanického hľadiska významnou, resp. hodnotnou lokalitou. Vzhľadom na charakter biotopu priamo na urbanisticky riešené územie nie sú viazané žiadne významné druhy živočíchov. Biodiverzita územia je hodnotená ako nízka. V riešenom území je vegetácia výrazne ovplyvnená antropogénnou činnosťou, súčasné druhové a priestorové zloženie je výsledkom dlhodobých procesov a odrazom vplyvu človeka na životné prostredie. V záujmovom území sa nachádzajú náletové dreviny a ruderálne porasty, ktoré tvoria útočisko najmä pre synantropné druhy živočíchov.

Projektová dokumentácia pre stavebné povolenie bude vypracovaná v zmysle stavebného zákona vrátane technologického projektu a ďalších súvisiacich dokumentov. Kompletná projektová dokumentácia bude predložená na vyjadrenie dotknutým orgánom v ďalších stupňoch povoľovacieho procesu. Navrhovaný koncept má ambíciu vyššej miery efektivity a využitia vlastných zdrojov a podstatne zvýšiť dodávku elektriny do distribučnej sústavy a súčasne zvýšiť flexibilitu prevádzky.

Pri vypracovaní projektu ako celku bola zohľadnená aj „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“. Adaptačné a mitigačné opatrenia sú priebežne zapracovávané do projektovej dokumentácie. Z riešení, ktoré boli navrhnuté po konzultácii s Magistrátom uvádzame areálovú zeleň, ktorá bude slúžiť na zlepšenie mikroklimatických pomerov, zachytávanie dažďových vôd v retenčných nádržiach a spomaľovanie ich odtoku, strešná zeleň na SO 201 a SO 204 a pod.

Po uvedení do užívania sa predpokladá, že areál nebude produkovať emisie nad rámec platných emisných limitov príslušných znečisťujúcich látok v ovzduší, nebude produkovať znečistené vody nad rámec platných limitov znečisťujúcich látok vypúšťaných do povrchových tokov. Nebude produkovať ani iné toxické alebo inak škodlivé výstupy, ktorých koncentrácie by mohli ohroziť zdravie a hygienické pomery dotknutého obyvateľstva. Popisovaná činnosť nebude mať taký vplyv, ktorý by vytvoril novú preťaženú lokalitu, v ktorej sa koncentrujú nepriaznivé účinky aktivít s dopadom na zdravie obyvateľstva a zložky životného prostredia.

Za účelom zabezpečenia efektivity posúdenia vplyvov zámeru na životné prostredie, odporúčame úradu aj navrhovateľovi aktívne konzultovať projekt s verejnosťou. Prípadnú konzultáciu so ZDS je možné rezervovať tu: <https://services.bookio.com/zdruzenie-domovych-samosprav/widget?lang=sk>.

Základné legislatívne povinnosti environmentálnej zodpovednosti navrhovateľa a projektanta z hľadiska zainteresovanej verejnosti

Podľa § 18 zákona o životnom prostredí (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-18>) má navrhovateľ povinnosť poznať environmentálne dôsledky svojho projektu; podľa § 17 ods.2 zákona o životnom prostredí (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-17.odsek-2>) má nielen navrhovateľ ale aj projektant povinnosť vyhodnotiť vplyvy príslušným zákonným procesom, ktorým je proces EIA a následné povoloňacie procesy.

Projektant má pritom podľa § 6 ods.1 zákona o autorizovaných stavebných inžinieroch (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/138/20210101#paragraf-6.odsek-1>) povinnosť projektovať výlučne na základe platných právnych predpisov; Zoznam environmentálne legislatívy, ktorú musí projektant rešpektovať je tu: <https://www.minzp.sk/legislativa/>. Len projektant je zodpovedný na návrh riešenia ako v procese EIA, tak aj v následných povoloňacích procesoch (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/138/20210101#paragraf-5.odsek-2>).

Projektant má súčasne podľa § 6 ods.2 zákona o autorizovaných stavebných inžinieroch (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/138/20210101#paragraf-6.odsek-2>) povinnosť realizovať ústavné právo verejnosti na priaznivé životné prostredie; Ústavné právo na priaznivé životné prostredie je ukotvené v šiestom oddieli druhej hlavy Ústavy SR (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/20170601.html#predpis.hlava-druha.oddiel-siesty>), ktoré zahŕňa dva rozmery:

- Čl.44 je právo na vecné riešenie problémov životného prostredia tými, kto je za tieto problémy zodpovedný, t.j. investorom a projektantom (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/20170601.html#ustavnyclanok-44>)
- Čl.45 je právo na úplné a presné informácie o stave životného prostredia, príčinách tohto stavu ako aj následkoch (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/460/20170601.html#ustavnyclanok-45>).

Základné právo na priaznivé životné prostredie je ukotvené aj v čl.37 Charty základných práv občanov Európskej únie (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A12016P041>)

Podľa § 11 zákona o životnom prostredí (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-11>) nie je možné územie zaťažovať nad zákonom prípustnú mieru; ktorá je podľa § 12 zákona o životnom prostredí (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-12>) určená prahovými hodnotami podľa osobitných zákonov. V rámci projektu je potrebné definovať najvýznamnejšie vplyvy a vyhodnotiť prípustnosť projektu minimálne v rozsahu environmentálnych vplyvov, ktoré sú uvedené ako kritériá zisťovacieho konania v prílohe č.10 k zákonu EIA (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#prilohy.priloha-priloha_c_10_k_zakonu_c_24_2006_z_z.op-kriteria_pre_zistovacie_konanie_podla_29_zakona) alebo Správy o hodnotení podľa prílohy č.11 k zákonu EIA (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#prilohy.priloha-priloha_c_11_k_zakonu_c_24_2006_z_z.op-obsah_a_struktura_spravy_o_hodnoteni_navrhovanej_cinnosti).

Podľa § 17 ods.1 zákona o životnom prostredí (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-17.odsek-1>) má navrhovateľ povinnosť priamo pri zdroji aplikovať zmierňujúce a kompenzačné opatrenia. Žiadame, aby tieto boli jednoznačne v rozhodnutí identifikované a určené ako záväzné podmienky rozhodnutia zo zisťovacieho konania podľa §29 ods.13 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-29.odsek-13>). Zoznam environmentálnych opatrení odporúčaných našim združením nájdete tu: <https://enviroportal.org/portfolio-items/environmentalne-opatrenia-zds/>. Ako záväzné podmienky žiadame uviesť všetky environmentálne opatrenia, ktoré je potrebné zrealizovať za účelom výrazného zníženia negatívnych efektov zásahu do životného prostredia; potrebné je uviesť presné a určité opatrenia, ktoré je možné nezameniteľne projektovo rozpracovať v nasledujúcich stupňoch projektovej prípravy a realizácie tak, aby ich splnenie bolo možné následne overiť a porealizačne monitorovať.

Až na základe rozhodnutia EIA vydaného s vyššie uvedenými požiadavkami môže navrhovateľ pristúpiť k samotnej príprave projektovej dokumentácie pre povoloňacie konania a podať v tomto smere žiadosť (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-29.odsek->

12 a <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-37.odsek-1>); projektant podľa §6 ods.3 zákona o autorizovaných stavebných inžinieroch (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/138/20210101#paragraf-6.odsek-3>) môže prijímať pokyny od investora len v uvedených limitoch.

Verejnosť má jedinú povinnosť a to urobiť v medziach svojich možností opatrenia na odvrátenie hrozby poškodenia životného prostredia a zmiernenie prípadného poškodenia a v tomto smere urobiť oznámenie orgánu štátnej správy (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-19.odsek-1>). V tomto smere je potrebné interpretovať aj vyjadrenia verejnosti, že sa jedná o úkon smerujúci k naplneniu tejto zákonnej povinnosti.

Vzaté na vedomie. Pri príprave projektu resp. projektovej dokumentácie boli dodržané ustanovenia stavebného zákona a ďalších predpisov v oblasti stavebného poriadku ako aj zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, čoho dokladom je okrem iného aj práve prebiehajúci proces zisťovacieho konania. Navrhovateľ bude dodržiavať spomínané ustanovenia aj v ďalších fázach povoľovacieho procesu vrátane plnenia podmienok určených vo výstupoch zo zisťovacieho konania.

Ako vyplýva z vyššie uvedených skutočností, pri príprave projektovej dokumentácie, ktorá bola podkladom pre prípravu oznámenia, bolo prihliadané na všetky relevantné právne predpisy, technické normy a odporúčania v rozsahu zodpovedajúcom potrebám posúdenia predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

Na základe poznatkov získaných počas prípravy dokumentácie pre stavebné povolenie a oznámenia o zmene navrhovanej činnosti, je možné konštatovať, že navrhovaná činnosť „Vysokoúčinná kombinovaná výroba elektriny a tepla ako náhrada za súčasné zdroje v SCZT Bratislava Západ“ svojim charakterom a rozsahom nebude mať taký negatívny vplyv, ktorý by prekročoval rámce stanovené platnou legislatívou a vytvoril novú preťaženosť lokality, v ktorej sa koncentrujú nepriaznivé účinky aktivít s dopadom na zdravie obyvateľstva, alebo zložky životného prostredia.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti si myslíme, že vypracovanie správy o hodnotení a povinné hodnotenie navrhovanej zmeny činnosti nie je potrebné, nakoľko údaje uvedené v oznámení a v predloženom elaboráte dostatočne opisujú a vyhodnocujú predpokladané vplyvy a dopady vyvolané navrhovanou výstavbou.

S pozdravom

Mgr. Szilárd Szabó
Manažér výroby

MH Teplárenský holding, a.s.
Turbínová 3, 831 04 Bratislava
mestská časť Nové Mesto
IČO: 36 211 541
IČ DPH: SK2020048580
22